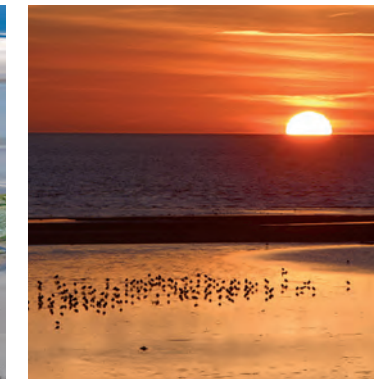

MERE END BARE ET VERDENSARVSOMRÅDE

For at blive optaget på Verdensarvslisten skal et område have en særlig universel værdi. UNESCO anvender flere forskellige kriterier til at vurdere om et område kvalificerer sig til at få status som verdensarvsområde. UNESCO vurderede Vadehavet til at have en enestående global værdi i mindst tre af disse kriterier! Vadehavet har en enestående betydning på verdensplan i forhold til bevarelsen af biodiversiteten. De økologiske og geologiske processer, der finder sted i Vadehavet er overvejende naturlige og uforstyrrede. Et verdensarvsområde skal også være komplet og intakt, og beskyttelsen og forvaltningen af området skal sikres effektivt. Det er sikret takket være naturbeskyttelsesområderne og samarbejdet på tværs af grænser i Vadehavet.

Har du brug for flere oplysninger?

Hvis du ønsker at vide mere om Verdensarv Vadehavet, så besøg vores hjemmeside:
www.vadehavet-verdensarv.org
Her kan du også finde nyttige links til andre organisationer, der er aktive i Vadehavsområdet.

www.vadehavet-verdensarv.org

Mangfoldigheden gør Vadehavet unikt

Vadehavet har mange forskellige slags levesteder og er derfor hjem for mere end 10.000 arter, fra encellede organismer til fisk, fugle og pattedyr. Hvert år gør 10–12 millioner trækfugle stop i Vadehavsområdet i kortere eller længere perioder på deres vej fra deres yngleområder i Sibirien, Canada eller Skandinavien til deres vinterområder i Vesteuropa og Afrika. Kun i Vadehavet kan de finde nok føde til at færdiggøre deres tusind kilometer lange rejse. Vadehavet er således afgørende for bevarelsen af den globale biodiversitet.

Fremherskende naturkræfter og dynamik

Vadehavet er det eneste sted i verden der viser, hvordan natur, planter og dyr tilpasser sig de konstant skiftende forhold i et område hvor ferskvand (fra land) og saltvand (fra havet) mødes. Det vedvarende samspil mellem vind, sand og tidevand i Vadehavet har skabt en lang række utrolige planter og dyr, der har tilpasset sig specielt til at kunne klare disse forandringer. Denne enorme variation er resultatet af naturprocesser, der har været i spil siden den sidste istid.

Ung og unik

Geologisk er Vadehavet et meget ungt område. Landskabet, inklusive dets mudderbanker og klitter, blev formet og bliver formet meget hurtigt. Området afslører samtidig meget om planetens seneste geologiske fortid, dvs. tidsalderen fra den sidste istid (for 10–12 tusind år siden) og frem til i dag. Vadehavet viser dynamikken i hvordan helt nye landskaber tager form. I dag kan du med egne øjne opleve hvordan landskabet har udviklet sig – og hvordan det fortsætter med at udvikle sig.

VORES
VERDENSARV
VADEHAVET

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

The Wadden Sea
World Heritage Site
since 2009

Juni 2014

Denne folder er udgivet af Det Fælles Vadehavssekretariat (CWSS) i samarbejde med ovennævnte organisationer.

Virchowstr. 1, 26382 Wilhelmshaven, Tyskland
Telefon: +49 (0)4421 9108 0
info@waddensea-secretariat.org
www.waddensea-secretariat.org

Fotografier: Martin Stock, Jan van de Kam, Klaas Kreuijer, Jan Barkowski, Jan Hunemann, Klaus Janke. **Design:** Studio Rob Pentinga, Haren. **Tryk:** Rautenberg Druckerei, Leer.
Trykt på 100 % genbrugspapir.

Lige meget hvilken del af den hollandske, tyske eller danske nordsøkyst eller øerne langs kysten du besøger, oplever du et område med en naturlig skønhed, der er unik i verden: Vadehavet. I juni 2009 blev Vadehavet optaget på Verdensarvslisten. Hvorfor er Vadehavet et verdensarvsområde? Og hvad betyder det? Få flere oplysninger i denne folder.

Vadehavet – unik i verden!

Vadehavet er et dynamisk landskab som er unikt. Intet andet sted i verden finder du et så storslået og forskelligartet område, som formes af tidevandets vedvarende strøm ind og ud gennem Vadehavet. Og man kan se mærkbare forandringer fra dag til dag. Et komplekst system af render og vandløb afløses skiftevis af blotlagte mudderbanker og sandrevler. Her finder du muslingebanker, tætte bevoksninger af søgræs og mudderbanker fyldt med skaldyr. På strandbæltet, øerne og højsande veksler landskabet mellem blomstrende marskenge, hvide strande og klitter. Dette enestående varierede landskab gør Vadehavet til levested for mere en 10.000 plante- og dyrearter og til et afgørende mellemlandingssted for millioner af trækfugle. Verdensomfattende biodiversitet er afhængig af Vadehavet.

Oplev Vadehavet – gå tværs over den levende havbund!

Lav- og højvande skifter hver sjette time i Vadehavet, og det resulterer i forandringer i landskabet næsten hvert minut. Du kan opleve disse forandringer hele året rundt. Under lavvande er det muligt at

gå langt ud på vadefladen, og i nogle områder er det endda muligt at gå hele vejen fra fastlandet til en af øerne eller til højsandene. Man går bogstaveligt talt på den levende havbund! Den bedste og sikreste måde at opleve dette vidunderlige sted er med en erfaren guide.

Når du går på vadefladerne vil du kun høre lyden af vinden og fuglenes kalden. Her kan du med egne øjne opleve hvordan det konstante samspil mellem vind, vand og bølger har formet landskabet siden den sidste istid, og hvordan landskabet fortsætter med at forandre sig. En flok vildgæs kagler i luften. En vadefugl pikker sig forsigtigt frem på den blottede havbund, mens den søger efter orme og skaller. Den salte luft og det mudderholdige vand fylder dine sanser op. Hjertemuslinger og orme bevæger sig under dine fødder i vandet og i sandet. Rejer suser forbi dine ankler og du kan se fladfisk på helt tæt hold i det lave vand. Luftbobler dannet af alger brister ved vandoverfladen. Skarer af små krabber, hjertemuslinger, muslinger, søstjerner og eremitkrebs dukker frem af det tilbagetrækkende hav. Du kan endda være så heldig at se sæler, der solbader på sandbankerne – men hold dig på passende afstand!

Siden da er Verdensarv Vadehavet blevet yderligere udvidet. Det omfatter nu næsten hele Vadehavet i Holland, Tyskland og Danmark: et område på næsten 11.500 kvadratkilometer langs en kyststrækning på omkring 500 kilometer. Vadehavet har haft en beskyttet status i mere end 25 år som naturreservater og nationalparker i Holland, Tyskland og Danmark. Udpegningen som verdensarvsområde er sikret gennem en omfattende beskyttelse af naturen, og den giver heller ikke anledning til nye regler. Det faktum, at området nu er et verdensarvsområde, skyldes i høj grad den mangeårige støtte fra de lokale samfund, adskillige organisationer og statslige myndigheder.

Verdensarvsområde siden juni 2009

I juni 2009 optog UNESCO, FN's organisation for uddannelse, kultur og kommunikation og videnskab, Vadehavet på Verdensarvslisten. Det placerer Vadehavet på lige fod med andre verdensberømte naturvidundere på Verdensarvslisten så som Grand Canyon i USA og Great Barrier Reef i Australien.

Hvad er et verdensarvsområde?

Et verdensarvsområde er et monument, et område eller landskab med naturhistorisk og/eller kulturhistorisk værdi, der er af særlig universel værdi og derfor skal bevares som en del af verdens kulturarv for menneskeheden. I henhold til UNESCO's Verdensarvskonvention, som blev vedtaget i 1972, forpligter medlemslandene sig til at beskytte verdens enestående natur- og kulturarv indenfor deres grænser, og sikre dem for kommende generationer. 190 lande, inklusive Holland, Tyskland og Danmark har underskrevet konventionen.

